

Reljefa formas

Zemes virsma ir nelīdzena. Zemes virsmas nelīdzenumu sauc par **reljefu**. Divas lielākās sauszemes reljefa formas ir **līdzenumi** un **kalni jeb kalnāji**. Gan līdzenumus, gan kalnus var iedalīt pēc absolūtā augstuma.

Absolūtais augstums ir attālums pa vertikāli no okeāna vidējā ūdenslīmeņa (jūras līmeņa) līdz dotajam punktam.

Zemes virsmas reljefs

Kalni jeb kalnāji ir augstas Zemes virsmas daļas ar stipri saposmotu reljefu, kas paceļas augstāk par 500 m virs jūras līmeņa. Kalni aizņem aptuveni 45 % no sauszemes virsmas. **Kalnu grēda** ir garenīgi izstiepta vai izliekta kalnu grupa. Pasaulē augstākā kalnu sistēma ir Himalaji Eirāzijā, bet garākā – Andi Dienvidamerikā. Lielākā kalnu sistēma Eiropā ir Alpi.

Līdzenumi ir salīdzinoši zemas Zemes virsmas daļas ar plakanu vai paugurainu reljefu. Tie aizņem aptuveni 55 % no sauszemes virsmas. Līdzenums, kas atrodas ne augstāk par 200 m virs jūras līmeņa, ir **zemiene**. Reljefa forma, kas atrodas no 200 līdz 500 m virs jūras līmeņa, ir **augstiene**.

Latvija atrodas Austrumeiropas līdzenumā. Latvijas reljefa lielākās formas ir zemienes (aizņem 60 % teritorijas) un augstienes (aizņem 40 % teritorijas). Augstieņu augstākie punkti nav augstāki par 500 m virs jūras līmeņa. Latvijā nav kalnu. Taču cilvēki bieži Latvijas paugurus sauc par kalniem. **Paugurs** ir Zemes virsmas forma ar izteiktām nogāzēm un virsotni, kas paceļas pār apkārtnes pazeminājumiem. Pauguri sastopami gan pa vienam, gan grupās. Augstākie Latvijas pauguri ir Gaiziņkalns (311,9 m) un Sirdskalns (296,8 m) Vidzemes augstienē un Lielais Liepukalns (289,3 m) Latgales augstienē.

Latvijas augstienes:

- Vidzemes augstiene;
- Alūksnes augstiene;
- Latgales augstiene;
- Augšzemes augstiene;
- Rietumkursas augstiene;
- Austrumkursas augstiene;
- Idumejas augstiene;
- Sakalas augstiene.

Latvijas zemienes:

- Piejūras zemiene;
- Kursas zemiene;
- Austrumlatvijas zemiene;
- Viduslatvijas zemiene;
- Ziemeļvidzemes zemiene;
- Vidusgaujas zemiene;
- Mudavas zemiene.